

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Ημερομηνία: Τετάρτη 16 Απριλίου 2025
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

Α1. α. ΣΩΣΤΟ

β. ΛΑΘΟΣ

γ. ΛΑΘΟΣ

δ. ΛΑΘΟΣ

ε. ΣΩΣΤΟ

Α2. Σωστή απάντηση : (γ)

Α3. Σωστή απάντηση : (β)

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

B1. α) Σχολικό βιβλίο, σελ. 170: Όταν σε μια οικονομία υπάρχουν άνεργοι και κενές θέσεις εργασίας, αλλά οι άνεργοι δεν μπορούν να απασχοληθούν στις υπάρχουσες κενές θέσεις, επειδή υπάρχει αναντιστοιχία ανάμεσα στα προσόντα και την ειδικευση των ανέργων και σ' αυτά που απαιτούνται για την κάλυψη των κενών θέσεων, η ανεργία αυτή ονομάζεται διαρθρωτική. Για παράδειγμα, είναι δυνατόν σε μια οικονομία να υπάρχει ανεργία μηχανικών και έλλειψη λογιστών, ή να υπάρχει ανεργία για τους βιομηχανικούς εργάτες και έλλειψη ξενοδοχειακών υπαλλήλων. Η διαρθρωτική ανεργία οφείλεται σε τεχνολογικές μεταβολές, οι οποίες δημιουργούν νέα επαγγέλματα και αχρηστεύουν άλλα, και σε αλλαγές στη διάρθρωση της ζήτησης, οι οποίες αυξάνουν τη ζήτηση ορισμένων προϊόντων και ταυτόχρονα μειώνουν τη ζήτηση άλλων. Όπως είναι φανερό, η διαρθρωτική ανεργία δημιουργείται από τη δυσαναλογία προσφοράς και ζήτησης των διάφορων ειδικοτήσεων. Η μείωσή της απαιτεί επανεκπαίδευση των ανέργων, ώστε να αποκτήσουν

τις ειδικεύσεις στις οποίες υπάρχει έλλειψη. Διαφορετικά, η διαρθρωτική ανεργία μπορεί να είναι μεγάλης διάρκειας.

β) Σχολικό βιβλίο, σελ. 169: Ανεργία τριβής είναι εκείνη η οποία οφείλεται στην αδυναμία της αγοράς εργασίας να απορροφήσει άμεσα άνεργους, παρότι υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας, για τις οποίες οι άνεργοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα και επαγγελματική εξειδίκευση. Η ανεργία τριβής οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίζουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους άνεργους εργάτες. Επίσης μπορεί να οφείλεται στη γεωγραφική απόσταση μεταξύ της περιοχής όπου υπάρχει ανεργία και αυτής όπου υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας. Γενικότερα οφείλεται στην έλλειψη ενός αποτελεσματικού συστήματος πληροφοριών για ύπαρξη άνεργων και επιχειρήσεων με κενές θέσεις εργασίας.

B2. Σχολικό βιβλίο, σελ. 170: Η ανεργία έχει τρεις βασικές οικονομικές συνέπειες: Πρώτον: Αποτελεί απώλεια παραγωγικών δυνάμεων, δηλαδή της εργασίας των άνεργων, η οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγική διαδικασία. Δεύτερον: Σημαίνει απώλεια εισοδήματος για τον άνεργο και την οικογένειά του. Τρίτον: Επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, λόγω της παροχής των επιδομάτων ανεργίας προς τους άνεργους. Φυσικά οι συνέπειες της ανεργίας είναι ευρύτερες, γιατί η κατάσταση της ανεργίας μπορεί να είναι εξαιρετικά επώδυνη για τον άνεργο και την οικογένειά του αφού, εκτός από την έλλειψη εισοδήματος, μειώνει την κοινωνική του θέση, δημιουργεί προβλήματα αυτοσεβασμού, οικογενειακών τριβών, κ.λπ. Με άλλα λόγια, πέρα από τις οικονομικές συνέπειες, η ανεργία δημιουργεί σοβαρά κοινωνικά προβλήματα.

B3. Σχολικό βιβλίο, σελ. 169: Το μέγεθος της ανεργίας μπορεί να μετρηθεί ως απόλυτο μέγεθος, για παράδειγμα, χιλιάδες άνεργοι. Η σημασία όμως του αριθμού αυτού εξαρτάται από το μέγεθος του εργατικού δυναμικού. Γι' αυτό η ανεργία μετράται ως ποσοστό επί τοις εκατό (%) του εργατικού δυναμικού, για παράδειγμα, 8%. Το ποσοστό της ανεργίας μπορεί να διαφέρει από περίοδο σε περίοδο.

Ποσοστό ανεργίας = (αριθμός άνεργων / εργατικό δυναμικό) * 100

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

Στάδια παραγωγής	Τιμή (P)	Ποσότητα (Q)	Αξία πώλησης	Προστιθέμενη αξία
1°	5	100	500	500
2°	10	150	1500	1000
3°	20	160	3200	1700
4°	25	168	4200	1000

Γ1.

α) Σύμφωνα με το σχολικό βιβλίο και συγκεκριμένα, τη σελ. 135 και 136, ξεκινάμε με το πρώτο στάδιο λέγοντας ότι $ΑΠ = ΠΑ = 500$. Συνεχίζοντας, $P * Q = 500$, απ' όπου προκύπτει ότι η τιμή στο πρώτο στάδιο είναι 5. Στο δεύτερο στάδιο, $P * Q = 1500$, απ' όπου προκύπτει ότι η ποσότητα στο δεύτερο στάδιο είναι 150. Στο τρίτο στάδιο, $P * Q = 20 * 160 = 3200 = ΑΠ$ και στο τέταρτο στάδιο, $P * Q = 4200$, απ' όπου προκύπτει ότι η τιμή στο τελευταίο στάδιο είναι 25. Προχωρώντας, η ΠΑ στο δεύτερο στάδιο προκύπτει αφαιρώντας την ΑΠ του πρώτου σταδίου από την ΑΠ του δεύτερου, δηλαδή $1500 - 500 = 1000$. Η ΠΑ στο τρίτο στάδιο προκύπτει αφαιρώντας την ΑΠ του δεύτερου σταδίου από την ΑΠ του τρίτου, δηλαδή $3200 - 1500 = 1700$. Η ΠΑ στο τελευταίο στάδιο προκύπτει αφαιρώντας την ΑΠ του τρίτου σταδίου από την ΑΠ του τετάρτου, δηλαδή $4200 - 3200 = 1000$.

β) Σύμφωνα με το σχολικό βιβλίο και συγκεκριμένα, τη σελ. 135, για την οικονομία, το άθροισμα της ΠΑ όλης της παραγωγής πρέπει ως σύνολο να είναι ίσο με την αξία αγοράς όλων των τελικών αγαθών και υπηρεσιών. Το ΑΕΠ, επομένως, είναι η συνολική ΠΑ της παραγωγής όλων των οικονομικών – παραγωγικών μονάδων της οικονομίας, δηλαδή $500 + 1000 + 1700 + 1000 = 4200$.

γ) Σύμφωνα με το σχολικό βιβλίο και συγκεκριμένα, τη σελ. 134, τελικά είναι αυτά που αγοράζονται για τελική χρήση και όχι παραπέρα μετασχηματισμό. Ενδιάμεσα είναι αυτά που αγοράζονται για περαιτέρω επεξεργασία και όχι τελική χρήση. Για παράδειγμα, αν θέλουμε να συμπεριλάβουμε την αξία ενός ηλεκτρονικού ψυγείου στο Α.Ε.Π., δε θα πρέπει να περιλάβουμε χωριστά την αξία του μοτέρ του και στη συνέχεια πάλι την αξία του ως τμήμα της τελικής αξίας του ψυγείου, γιατί θα έχουμε διπλό υπολογισμό. Τα συστατικά μέρη του ψυγείου, μεταξύ αυτών και το μοτέρ, που πωλούνται στις βιομηχανίες

ψυγείων είναι ενδιάμεσα αγαθά και δεν περιλαμβάνονται χωριστά στο ΑΕΠ, αλλά συνολικά στην τελική αξία των ψυγείων. Με τον ίδιο τρόπο το αλεύρι που γίνεται ψωμί είναι ενδιάμεσο προϊόν και μετράμε μόνον την αξία του ψωμιού ως τμήμα του. Τι γίνεται όμως με το αλεύρι που πουλιέται για χρήση σ' ένα νοικοκυριό; Αυτό υπολογίζεται ως τελικό προϊόν και συμμετέχει στο ΑΕΠ, γιατί η πώληση έγινε για τελική χρήση.

Γ2.

α) Σύμφωνα με τη σελ. 165 και 166 του σχολικού βιβλίου, εάν ο ρυθμός πληθωρισμού του έτους t+1 είναι 25%, σημαίνει ότι στο έτος t είναι $25 = \frac{100 - \Delta T_t}{\Delta T_t} \cdot 100 \Rightarrow \Delta T_t = 80$.

Επίσης, σύμφωνα με τον τύπο της σελ. 137 του σχολικού βιβλίου, $\text{ΑΕΠΠραγμ.} = (\text{ΑΕΠονομ.} / \Delta T) \cdot 100 = (4800 / 100) \cdot 100 = 4800$ για το έτος t+1 και $\text{ΑΕΠΠραγμ.} = (\text{ΑΕΠονομ.} / \Delta T) \cdot 100 = (4200 / 80) \cdot 100 = 5250$ για το έτος t. Επομένως:

Έτος	Ονομαστικό ΑΕΠ	ΔΤ	Πραγματικό ΑΕΠ
t	4200	80	5250
t+1	4800	100	4800

β) Εάν ο πληθυσμός στο έτος t είναι 80 άτομα και στο έτος t+1 αυξήθηκε κατά 5%, δηλαδή έχει γίνει $84 = 80 + (0,05 \cdot 80)$, μπορούμε να πούμε, σύμφωνα με το σχολικό βιβλίο και συγκεκριμένα τη σελ. 142, ότι στο πρώτο έτος το κ.κ.ΑΕΠΠραγμ. = $\text{ΑΕΠΠραγμ.} / \text{πληθυσμός} = 5250 / 80 = 65,62$ και στο δεύτερο έτος κ.κ.ΑΕΠΠραγμ. = $\text{ΑΕΠΠραγμ.} / \text{πληθυσμός} = 4800 / 84 = 57,14$. Το κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ μετρά το βιοτικό επίπεδο της χώρας. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει μείωση του κατά κεφαλήν πραγματικού ΑΕΠ μεταξύ των δύο ετών, δηλαδή χειροτέρευση του βιοτικού επιπέδου της οικονομίας.

γ) Σύμφωνα με το σχολικό βιβλίο και συγκεκριμένα τη σελ. 142, Το πραγματικό ΑΕΠ είναι ο σημαντικότερος δείκτης με τον οποίο μετράται η οικονομική ευημερία μιας οικονομίας. Ανάμεσα στα δύο έτη, παρατηρούμε ότι η ποσοστιαία μεταβολή του ΑΕΠ μετά τον αποπληθωρισμό του είναι $[(4800 - 5250) / 5250] \cdot 100 = -8,57\%$. Συνεπώς, έχουμε χειροτέρευση της οικονομικής ευημερίας δεδομένου ότι υπάρχει μείωση από το έτος t στο έτος t+1.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

Δ1. Σύμφωνα με το σχολικό βιβλίο και συγκεκριμένα, τους τύπους οριακού κόστους της σελ. 65 και του μέσου συνολικού κόστους της σελ. 63, πρώτα, υπολογίζουμε το συνολικό κόστος σε όλα τα επίπεδα παραγωγής, γνωρίζοντας ότι όταν δεν παράγεται καμία ποσότητα προϊόντος, το συνολικό κόστος είναι ίσο με το σταθερό κόστος, δηλαδή, εδώ, είναι 30 χρηματικές μονάδες. Επομένως, ο πίνακας που προκύπτει είναι ο εξής:

Q	MC	FC	TC	ATC
0	-	30	30	-
1	15	30	45	45
2	5	30	50	25
3	10	30	60	20
4	20	30	80	20
5	35	30	115	23

Δ2. Για να κατασκευάσουμε τον πίνακα προσφοράς, πρέπει να υπολογίσουμε και το μεταβλητό κόστος βάσει του τύπου της σελ. 61 και του μέσου μεταβλητού κόστους βάσει της σελ. 63. Επομένως, ο πίνακας που προκύπτει είναι ο εξής:

Q	MC	FC	TC	ATC	VC	AVC
0	-	30	30	-	0	-
1	15	30	45	45	15	15
2	5	30	50	25	20	10
3	10	30	60	20	30	10
4	20	30	80	20	50	12,5
5	35	30	115	23	85	17

Σύμφωνα με τη σελ. 79 του σχολικού βιβλίου, η επιχείρηση θα πρέπει να βρει την ποσότητα για την οποία μεγιστοποιείται το κέρδος της και αυτό συμβαίνει, όταν το οριακό κόστος είναι ίσο με την τιμή. Το ανερχόμενο τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους που βρίσκεται πάνω από την καμπύλη του μέσου μεταβλητού κόστους αποτελεί τη βραχυχρόνια καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης. Συνεπώς, ο ατομικός πίνακας προσφοράς είναι ο εξής:

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2025
Β' ΦΑΣΗ

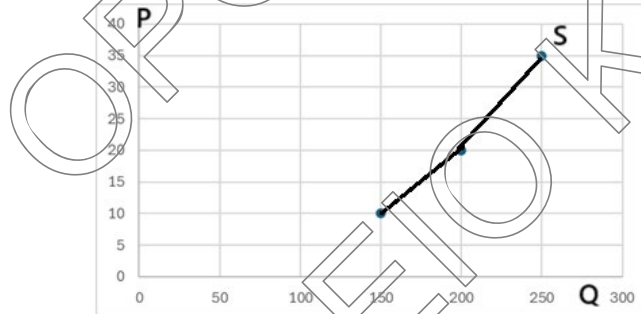
E_3.Αλ30(α)

Qs	MC=P
3	10
4	20
5	35

Βάσει της σελ. 81 και του ερωτήματος, αφού στην αγορά υπάρχουν άλλες 49 πανομοιότυπες επιχειρήσεις, ο αγοραίος πίνακας προσφοράς είναι ο εξής:

Qs	MC=P	Qsαγοραία = 50 * Qs
3	10	3 * 50 = 150
4	20	4 * 50 = 200
5	35	5 * 50 = 250

Αντίστοιχα, η αγοραία καμπύλη προσφοράς είναι η εξής:

Δ3. Βάσει της σελ. 86 του σχολικού βιβλίου, η ελαστικότητα της προσφοράς μετρά αυτήν την αντίδραση της προσφοράς στις μεταβολές της τιμής και ορίζεται ως ο λόγος της ποσοστιαίας μεταβολής της προσφερόμενης ποσότητας προς την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής.

Βάσει της σελ. 86 του σχολικού βιβλίου, η ελαστικότητα της αγοραίας προσφοράς ενός τόξου και συγκεκριμένα όταν η τιμή αυξάνεται από 10 σε 20 χρηματικές μονάδες είναι η εξής: $E_s = [(200-150) / (20 - 10)] * [(10+20) / (150+200)] = 3/7$. Επειδή η ελαστικότητα προσφοράς είναι μικρότερη από τη μονάδα, η αγοραία προσφορά είναι ανελαστική.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2025
Β' ΦΑΣΗ

Ε_3.Αλ30(α)

Δ4. Σύμφωνα με τον δοθέντα αγοραίο πίνακα ζήτησης και τον αγοραίο πίνακα προσφοράς, η ζητούμενη ποσότητα είναι ίση με την προσφερόμενη ποσότητα στην τιμή των 20 χρηματικών μονάδων (σχολικό βιβλίο, σελ. 94). Έτσι, αυτή είναι η τιμή ισορροπίας και η ποσότητα ισορροπίας είναι 200 μονάδες προϊόντος.

P	Q _D	Q _S
5	300	
10	250	150
20	200	200
35	150	250

Δ5. Στην τιμή των 35 χρηματικών μονάδων, σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, η ζητούμενη ποσότητα είναι 150 μονάδες προϊόντος και η προσφερόμενη ποσότητα είναι 250 μονάδες προϊόντος. Αφού η προσφερόμενη ποσότητα είναι μεγαλύτερη από τη ζητούμενη ποσότητα, στην αγορά εμφανίζεται πλεόνασμα ή πλεονάζουσα προσφορά (σχολικό βιβλίο, σελ. 94) της τάξεως $250 - 150 = 100$ μονάδες προϊόντος.